

Československá meteorologická společnost
při Československé akademii věd
Praha

I N F O R M A Č N Í V Ě S T N Í K

pro členy společnosti.

Praha 1960

Číslo 3.

Ze obsah odpovídají :

dr. František Rein, Karel Bayer, p.f.

I. Zprávy z ústředního výboru ČSMS.

Dne 14. prosince 1959 se konala schůze ústředního výboru ČSMS. Schůzi zahájil a řídil předseda ČSMS prof.dr. M. Konček. Přítomno bylo 9 členů výboru (omluveni akad.V.Novák, prof.dr.A.Gregor, doc.dr. Brandejs, dr.E.Veselý, A.Dřevíkovský a ing.V.Krečmer.

Na pořadu jednání bylo :

1/ Zpráva vědeckého sekretáře ČSMS.

Dr. Rein podává zprávu o téměř roční činnosti Společnosti.

Z původních 54 členů je stav členů k dnešnímu dni :

71 vysokoškoláků odborníků

26 vysokoškoláků jiných oborů

6 lékařů

87 ostatních členů

190 V počtu členů byl překročen původně předpokládaný stav pro rok 1959 (cca 150) o více jak 25%. Očekává se nábor členů z oboru zemědělsko-lesnického a z vojenských meteorologů, takže se dá předpokládat, že koncem roku 1960 bude stav členů asi 300. U s n e s e n í : Důsledně trvat na tom, aby přihláška byla doporučena dvěma členy Společnosti, kteří přihlašovaného dobře znají jako spolehlivého pracovníka a mohou se za něho zaručit. Jinak by se mohl vyvinout stav formálního členství, který by brzdil aktivní práci Společnosti.

Skupina popularisace meteorologie není dosud ustavena a vzhledem k tomu, že na školách se vyvinula silná akce a v tomto směru pracuje několik lidí z ČSAV, nepociťuje se zatím nutnost tuto skupinu zakládati. Její činnost v rámci Společnosti se zatím přenáší na odborné skupiny a pobočky. Bylo by však vhodné zřídit 3 členou komisi, která by popularizační činnost u jednotlivých odboček koordinovala.

Po diskusi o tomto bodu dohodnuto, že ústřední výbor uloží každé skupině nebo pobočce, aby zvolila jednoho člena pro činnost přednáškovou a popularisační, který by byl ve styku se s. K. Bayerem, který bude tuto činnost koordinovat.

Skupiny synoptické, horské a experimentální meteorologie zatím založeny nebyly. Stalo se tak z důvodů dlouhodobých služebních cest a časové tísně některých členů zainteresovaných o tuto práci.

Přednášková činnost ČSMS :

Během r. 1959 bylo uspořádáno v Praze 6 v Brně 4 a v Hradci Králové 1 přednáška. Pro první polovinu příštího roku se počítá s uspořádáním asi 8 přednášek mezi nimi dr. Podzinka a doc. Brandejse o zkušenostech ze studijních cest.

2/ Přijetí nových členů ČSMS.

Na schůzi bylo po projednání nových přihlášek přijato 24 nových členů ČSMS

- 3/ Předseda Společnosti prof.dr.M. Konček přečetl pozvánku Americké meteorologické společnosti na oslavu 40 výročí jejího založení. Jelikož pro krátkost termínu není možno vyslat delegáta, bylo usneseno zaslat této Společnosti gratulaci k výročí spolu s poděkováním za pozvání a s omluvou.

II. Přednášky pořádané ČSMS.

Od června 1959 uspořádala ČSMS tyto přednášky :

- 1/ 24.6. K.Pejml: "Konec mayské říše a klimatický zvrát " Autor promluvil kriticky o různých hypotézách týkajících se klimatických změn mezi r. 2000 a 1000 př.n.l. ve Střední Americe a jejich vlivu na pohyb mayské říše a kultury. Přednášky se zúčastnilo 21 posluchačů.

- 2/ 2.7. M. Koldovský : " Nový mezinárodní atlas oblaků ".
Autor v přednášce vysvětlil zásady nové klasifikace oblaků podle atlasu vydaného Světovou meteorologickou organizací.
Na přednášce bylo přítomno 26 posluchačů.
- 3/ 18.9. doc.dr. Włodzimierz Zinkiewicz : " Zaslugi prof. H.Arctowskiego w dziedzinie meteorologii a klimatologii ".
Přednášející promluvil o význačném všestranném učenci H.Arctowském a jeho práci v oboru meteorologie.
Přednášky se zúčastnilo 18 posluchačů.
- 4/ 7.12. M.Koldovský : " Kodování oblačnosti podle nového mezinárodního atlasu oblaků ".
Přednáška navazovala na předcházející vysvětlení nové klasifikace oblaků. Byla doprovázena světelnými obrazy a ukázan způsob kodování.
Přítomno bylo 22 posluchačů.
- 5/ 22.1. 1960 doc. dr.S.Brandejs : " O fyzikálních směrech v moderní meteorologii a zkušenostech ze studijní cesty do Švédska ".
Přednášející se zmínil o využití samočinných počítačů pro řešení soustav diferenciálních rovnic dynamické meteorologie, a to jednak obecně, jednak konkrétně o švédských zkušenostech s touto problematikou. Uvedl rovněž přehled organizace švédské meteorologické služby a výzkumu a přehled organizace a problematiky Mezinárodního meteorologického ústavu ve Stockholmu na základě svých osobních zkušeností.
Přednášky a diskuse se zúčastnilo 31 posluchačů.

III. Založení odborné skupiny bioklimatologie.

V hotelu Slovan v Plzni se dne 12.11.1959 v 17,00 hod. sešel před vlastním ustavujícím zasedáním Bioklimatologické skupiny ČSMS její přípravný výbor, který svolal její desigovaný předseda prof. dr. K. Bobek. Pozváni byli doc.dr.P.Uhlíř, Inž.V.Krečmer, inž.V. Picko, dr. E.Veselý a dr. J.Novák, všichni z Prahy./doc.dr.Uhlíř se omluvil/. Mimo předsedu a přípravný výbor byli přítomni ještě dr. R. Barcal a dr. J. Matoušek, kteří se podíleli na přípravách ~~založení~~ skupiny. Bylo jednáno o návrhu kandidátky. Jednohlasně **dohodnuto**, aby zástupcem předsedy, který je lékařem, byl jmenován pracovník v zemědělské nebo lesnické bioklimatologii, aby tak bylo dosaženo paritního zastoupení bioklimatologů všech oborů.

Bylo navrženo toto složení předsednictva :
předseda - prof.dr.K. Bobek, místopředseda - doc.dr.P.Uhlíř,
členové výboru - inž.V.Krečmer, inž.V.Picko, dr.E.Veselý a dr.J.Novák.

Dále bylo jednáno o osobě sekretáře. Předseda navrhl, vzhledem k nutnému kontaktu mezi předsedou a sekretářem jednoho ze svých plzeňských spolupracovníků. Po krátké diskusi se výbor sjednotil na osobě dr. J.Matouška, asistenta fyzikálního ústavu Lékařské fakulty v Plzni.

Prof. dr. Bobek navrhl, aby se členové Bioklimatologické skupiny zároveň s výborem scházeli alespoň jedenkrát za 1/4 roku, vždy na jiném pracovišti, ať lékařského, zemědělského nebo lesnického zaměření, aby tak všichni členové poznali náplň práce a problematiku všech pracovišť. Inž. Picko doplnil, aby pracoviště, kde se pravidelná schůzka bude konat poslala již předem všem členům these, kde by byla uvedena náplň práce a přesné datum schůze, aby tak všichni měli možnost se na tuto schůzku teoreticky připravit. Inž.Krečmer navrhl, aby se příští schůze konala na jaře 1960 na pracovišti inž.Kešnera. Návrh byl schválen.

Aby se zaručila kvalita vědeckých prací z oboru klimatologie navrhl prof. dr. Bobek, aby každá práce z tohoto oboru byla přednesena v předsednictvu skupiny, které provede její kritiku a zhodnocení a příp. doporučí k publikaci. Inž.Krečmer s návrhem souhlasil, ale

podotkl, že by možnost přednesení práce v předsednictvu měla být dobrovolná. neboť tento orgán není zcela kompetentní recensovat vědecké práce (každý časopis má svůj vlastní okruh recenzentů) a že i administrativně by to bylo velmi těžko zvládnutelné. Prof.dr. Bobek uznal správnost této připomínky, ale považuje za odborně kompetentní k recenzím pracovníky Bioklimatologické skupiny ČSMS.

Inž. Picko dále konstatuje, že činnost skupiny podléhá organizačnímu řádu Čs. meteorologické společnosti, což by se mělo zdůraznit i v plánu práce skupiny. Financování činnosti skupiny nutno dojednat s hospodářskými činiteli ČSMS.

Prof.dr.K. Bobek se dotazuje, v jakém vztahu je Bioklimatologická skupina ČSMS k Bioklimatologické komisi ČSAV a jaký je smysl práce Lékařské anthropogeografické společnosti. Inž.Krečmer, jako sekretář Bioklimatologické komise ČSAV odpovídá, že komise je vědeckým poradním sborem Akademie věd se zaměřením k řešení otázek zásadního a celostátního významu a že komise i skupina mají vymezený svůj okruh působnosti a že se mohou ve své práci vzájemně podporovat. Většina členů přípravního výboru se postavila zamítavě k možnosti spolupráce s Lékařskou anthropogeografickou společností, jejíž činnost byla označena za nelegální a náplň její práce byla odsouzena. Bližší připomínky podal dr.J.Novák.

Ze schůze přípravního výboru byl týž den odeslán pozdravný dopis akademiku V.Novákovi.

Dne 13.11.1959 byla uspořádána I. pracovní konference Bioklimatologické skupiny ČSMS s tímto programem :

- 1/ Úvodní projev prof.dr. K.Bobka
- 2/ Volba předsednictva Bioklimatolog. skupiny ČSMS
- 3/ Referát dr.R.Barcala a dr.J.Matouška :Současný stav a problematika dalšího výzkumu v lékařské biometeorologii a bioklimatologii v našem státě
- 4/ Diskuse k referátu. Schválení plánu práce.
- 5/ prof.dr. K.Bobek : Zpráva o účasti na I. klimatopatologické konferenci konané v březnu 1959 v Moskvě.
- 6/ Zhodnocení konference, závěr a schválení resoluce.

Z obou dříve uvedených jednání Bioklimatologické skupiny
vyplynul následující

P l á n p r á c e .

- 1/ Vyměňovat si zkušenosti jak s domácími, tak i zahraničními pracovišti a to nejen písemně, nýbrž i přímo návštěvou těchto pracovišť a návštěvou domácích a zahraničních sjezdů a konferencí.
- 2/ Pořádat pravidelně pracovní schůze s přednáškami a semináři jak pro členy skupiny tak i pro ostatní zájemce.
- 3/ Řídit se ve své činnosti ustanoveními §3,4 a8 organizačního řádu společnosti.
- 4/ Umožnit autorům přednesení prací připravených k tisku, v předsednictvu skupiny se současným zhodnocením práce.
- 5/ Usilovat o zavedení samostatných publikačních možností.
- 6/ Převádět výsledky vědeckého výzkumu do praxe a popularisovat je prostřednictvím Společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí, pomocí tisku a rozhlasu.
- 7/ Získávat další zájemce a spolupracovníky pro obor bioklimatologie.
- 8/ Podporovat a uvádět v život usnesení II. celostátní bioklimatologické konference ČSAV v Liblicích z listopadu 1959.

R e s o l u c e .

1. Bioklimatologická skupina ČSMS se schází podle § 29 organizačního řádu této společnosti v době významných dějinných událostí, kdy člověk proniká do vesmíru a kdy sovětská vláda předkládá návrh na všeobecné a úplné odzbrojení. Členové skupiny svou pracovní náplní se vynasnaží přispět k hlubšímu poznání vztahů mezi životem na naší Zemi a vnějším prostředím.
2. Pracovníci chtějí tohoto cíle dosáhnout především zvyšováním ideologické a odborné úrovně, prohlubováním problematiky, úsilovným studiem, převáděním zkušeností do praxe a popularisováním získaných poznatků.
3. U vědomí vzájemné souvislosti života ve všech jeho složkách bude skupina zaměřovat svou práci na potřeby a rozvoj bioklimatologie humánní, zemědělské a lesnické, jakožto obory, kde v dnešní době může bioklimatologie přinést největší prospěch ekonomický a sloužit tak potřebám našeho pracujícího člověka.

IV. Založenie Slovenskej skupiny ČSMS pri SAV.

Dňa 22.I.1960 konalo sa v Bratislave ustanovujúce valné zhromaždenie Československej meteorologickej spoločnosti - Slovenskej skupiny pri SAV.

Valné zhromaždenie zahájil predseda ústredného výboru ČSMS univ.prof.dr.Mikuláš Konček, člen korešpondent SAV, ktorý v krátkosti poukázal na význam založenia Československej meteorologickej spoločnosti.

Ďalším bodom programu bola správa o činnosti prípravného výboru, ktorú prednesol Fr.Smolen. Vo svojom referáte spomenul, že podľa § 24 - 27 organizačného poriadku ČSMS a podľa uznesenia členov ústredného výboru ČSMS má byť na Slovensku zriadená Slovenská skupina Československej meteorologickej spoločnosti,

Prípravný výbor sa skladal z piatich členov, predsedom ktorého bol dr.Štefan Petrovič.

Súčasne bol daný návrh na pomenovanie spoločnosti na Slovensku, ktorá bola pomenovaná Československá meteorologická spoločnosť - Slovenská skupina pri SAV. Skupina má toho času 50 členov.

Nakoniec bol prečítaný ešte návrh rozpočtu ČSMS Slovenskej skupiny.

Ako tretí bod nasledovala voľba Slovenského výboru spoločnosti. Prof.dr. Konček prečítal kandidátku, navrhnutú prípravným výborom v tomto zložení :

predseda - dr.Štefan Petrovič

zástupca predsedu - František Molnár

vedecký tajomník - František Smolen

členovia : dr. Ján Otruba, Ondrej Priadka

členovia širšieho výboru:- prof.Ján Danč, dr.Peter Forgáč, Ferd.Šamaj

náhradní členovia : dr. Vladimír Peterka, dr. Ladisl.Kňazovický,
Milan Nedelka, Vojtěch Briedoň, Anton Mrkos,
Magita Kurpelová

revizori : prof. Ján Popálený, Ján Tomlain

Nakoľko nebolo ďalších návrhov a doplnkov, podľa návrhu prof. Danča hlasovala sa naraz o všetkých členoch. Kandidátka bola jednomyseľne prijatá.

Potom predseda spoločnosti hovoril o ciele a poslaní spoločnosti. Vysvetlil, že spoločnosť má združovať pracovníkov z oboru meteorológie, klimatológie a príbuzných vedných odborov. Okrem vedeckých a odborných pracovníkov členmi spoločnosti môžu byť i skúsení pozorovatelia. Hlavným cieľom spoločnosti bude poriadat' vedecké a vedecko-populárne prednášky príslušného vedného odboru.

Po referáte predsedu dr. Štefana Petroviča nasledovala diskusia, v ktorej bolo odpovedané na niektoré otázky, týkajúce sa činnosti spoločnosti.

Ako posledný bod tohoto zasadania nasledovala prednáška doc. dr. Stanislava Brandejsa, ktorý hovoril o "O fyzikálnych smeroch v modernej meteorológii a skúsenostiach zo študijnej cesty do Švédska".

Po diskusii k tejto prednáške zasadanie bolo ukončené predsedom spoločnosti, ktorý záverom ešte raz poďakoval Slovenskej akadémii vied za ustanovenie Československej meteorologickej spoločnosti - Slovenskej skupiny.

V. Zpráva hospodáře ČSMS :

Příjmy :

1/ Počáteční hotovost	2.190,-	Kčs
2/ Členské příspěvky	2.550,-	"
3/ Dotace ČSAV	4.000,-	"
4/ Úroky	31,51	"
	<hr/>	
Celkem	8.771,51	Kčs

Vydání :

1/ Investice	331,25	Kčs
2/ Neosobní fond	4.561,04	"
3/ Materiálové zásoby	749,59	"
4/ Práce, služby a j.výdaje	600,13	"
5/ Cestovní výdaje	2.516,20	"
6/ Na r.1960 převedeno	13,30	"
	<hr/>	
Celkem	8,771,51	Kčs

Hospodaření Společnosti bylo dne 17. února 1960 řádně zvolenými revisory s.doc.dr.St.Brandejsem a s. dr. A.Veseckým zkontrolováno a shledáno správným.

Zápisné a členské příspěvky za r. 1959 zaplatilo v účetním roce 1959 celkem 170 členů, t.j. 20 členů nesplnilo svou povinnost.

1/ Žádáme proto tyto členy, aby zápisné a příspěvek ze r. 1959 vyrovnali dodatečně a aby současně poukázali příspěvek na r. 1960 ve výši Kčs 10. Jim na složenke vyznačujeme částku 25 Kčs.

2/ Na schůzi ústředního výboru ČSMS dne 14.12.1959 byla přijata řada nových členů, z nichž někteří již zaplatili zápisné a příspěvek (15 Kčs), který se jim převádí na r. 1960. Někteří z nich však nezaplatili. Jim na složenke vyznačujeme částku 15 Kčs. Zaplacením 15 Kčs budou mít tedy vyrovnány příspěvky na r. 1960.

3/ Ostatním, kteří loni zaplatili, přikládáme složenku čistou ; tito členové poukáží příspěvek na r. 1960 ve výši 10 Kčs.

4/ Konečně členům, kteří příspěvek na r. 1960 již zaplatili (včetně těchto členů, o nichž je řeč v první polovině odst. čís.2), složenku nepřikládáme vůbec.

Žádáme všechny členy, aby pokud možno obratem příspěvky za r.1959 a na r. 1960 poukázali, aby činnost Společnosti nebyla bržděna nedostatkem finančních prostředků .

U p o z o r n ě n í !

Veškerou korespondenci týkající se Československé meteorologické společnosti adresujte nyní takto :

Československá meteorologická společnost při ČSAV
k rukám s. R.Veselé

Holečkova ul. 8 - Praha 16